

Demosthenische Studien.

Von

Prof. Dr. Wilhelm Hartel,

wirkl. Mitglieder der k. Akademie der Wissenschaften.

I.

Für Zeit und Verlauf des olynthischen Krieges, nicht minder, um Veranlassung und Erfolg der demosthenischen Reden zu erkennen, ist eine Stelle des Philochoros von Bedeutung, die uns Dionysius in dem Briefe an Ammaeos 1, 9 S. 734, 10 erhalten: (ὁ Ὀλυνθιακὸς πόλεμος) ἐπὶ Καλλιμάχου γέγονεν ἄρχοντας, ὡς δηλοῖ Φιλόχορος ἐν ζ' βίβλῳ τῆς Ἀτθίδος, κατὰ λέξιν οὕτω γράφων. 'Καλλιμάχος Περγασῆθεν· ἐπὶ τούτου Ὀλυνθίοις πολεμουμένοις ὑπὸ Φιλίππου καὶ πρέσβεις Ἀθήναζε πέμψασιν οἱ Ἀθηναῖοι συμμαχίαν τε ἐποιήσαντο . . . καὶ βοήθειαν ἔπεμψαν, πελταστὰς μὲν διασχίλιους τριήρεις δὲ τριάκοντα τὰς μετὰ Χάρητος καὶ ἄς συνεπλήρωσαν ὀκτώ.¹ Ἐπειτα δι-εξεληθὼν ὀλίγα τὰ μετὰξὺ γενόμενα τίθησι ταυτί· 'Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Χαλκιδῆων τῶν ἐπὶ Θράκης θλιβομένων τῷ πολέμῳ καὶ πρσβευσαιμένων Ἀθήναζε, Χαρίδημον αὐτοῖς ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἐν Ἑλλησπόντῳ στρατηγόν· ὃς ἔχων ὀκτωκαίδεκα τριήρεις καὶ πελταστὰς τετράκις χιλίους, ἵππεῖς δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ἦλθεν εἰς τε Παλλήνην καὶ τὴν Βοττιαίαν μετ' Ὀλυνθίων καὶ τὴν χώραν ἐπόρθησεν.' Ἐπειθ' ὑπὲρ τῆς τρίτης συμμαχίας λέγει ταυτί· 'Πάλιν δὲ τῶν Ὀλυνθίων πρέσβεις ἀποστειλάντων εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ δεομένων μὴ περιθεῖν αὐτοὺς καταπολεμηθέντας, ἀλλὰ

¹ Van Herwerden (*Dionysii Halicarnassensis epistolae tres*. Groningae 1864, p. 10) hat zuerst statt der Vulgata ἄς καὶ σ. (ohne ὀκτώ) aus dem besten Codex (Ambrosianus D. 119) καὶ ἄς συνεπλήρωσαν ὀκτώ hergestellt und constatirt nach συμμαχίαν τε ἐποιήσαντο eine Lücke von 18 Buchstaben. Ich verdanke eine sehr genaue Collation des Ambrosianus Herrn Professor P. Knoell, nach welcher die Lücke 0·056^m, also fast genau eine halbe Zeile beträgt. Sie beginnt mit dem Anfang der Zeile, ohne dass die Beschaffenheit des Papiers dazu Veranlassung gab.